

Elżbieta Jaworska

"Czastuszka" jako zjawisko z
pogranicza folkloru i literatury.
(Próba syntezy), Zygmunt Grosbart
[w:] "Z polskich studiów
slawistycznych. Seria 4", Warszawa
1972 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 15/46, 264

1972

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(V) GROSBART Zygmunt: "Czastuszka" jako zjawisko z pogranicza folkloru i literatury. (Próba syntezy). W: Z polskich studiów slawistycznych. Seria 4. Prace na VII Międzynarodowy Kongres Slawistów w Warszawie 1973. (Cz.2). Nauka o literaturze. Warszawa 1972. Polski Komitet Slawistów PAN, s. 259-265.

Zwięzłe przedstawienie współczesnego stanu badań nad czastuszką jako gatunkiem twórczości ludowej. Skupiają się one wokół prób zdefiniowania terminu, określenia tematyki czastuszek, ich genezy, a także zjawiska paralelności w folklorach niesłowiańskich. Badania nad poetyką gatunku, szczególnie zaś nad walorami humorystycznymi czastuszek, komplikuje ich ścisły związek z muzyką. Autor przytacza poglądy Bachtina, Baranowa i Tiszczewki, którzy odrzucają teorię wyprowadzającą czastuszkę z folkloru fabrycznego i określają jej tematykę jako uniwersalną. Przyczyną nieprecyzyjności wielu badań w tym zakresie było pozostawanie ich wyłącznie na gruncie języka rosyjskiego, gdy tymczasem teza o pierwotności czastuszki białoruskiej i ukraińskiej w stosunku do rosyjskiej wydaje się w tej chwili niepodważalna.

BP/46/147

El.J.

(V) MATYNIAK Alojzy Stanisław: Swoiste cechy łużyckiej bajki ludowej. W: Z polskich studiów slawistycznych. Seria 4. Prace na VII Międzynarodowy Kongres Slawistów w Warszawie 1973. (Cz.2). Nauka o literaturze. Warszawa 1972. Polski Komitet Slawistów PAN, s. 267-273.

Artykuł popularny poświęcony prozie ludowej ostatnich potomków Słowian Połabskich, którzy żyją i podtrzymują swój oryginalny folklor w specyficznych warunkach enklawy egzystującej wśród obcego etnicznie narodu. Autor zwraca uwagę, iż w zasobie łużyckiej bajki ludowej na plan pierwszy wysuwa się bajka zwierzęca i magiczna, inne zaś rodzaje opowiadań, jak legendy i nowele, należą do rzadkości. Wśród humorystyki ludowej przeważają kawały o głupich sąsiadach i koncepty oparte na nieporozumieniach językowych. Cechą typową opowiadań łużyckich są silne akcenty krytyki społecznej ze stanowiska biedoty wiejskiej.

BP/46/148

El.J.